

Klimat- och näringslivsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor,
Klimat och miljö

Rådets möte (miljöministrarna) den 14 oktober 2024

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Rådslutsatser inför den 29:e partskonferensen (COP 29) för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (Baku, Azerbajdzjan, den 11 till 23 november 2024)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Antagande av rådslutsatser

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Både EU:s medlemsstater och EU är parter till FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och Parisavtalet. EU företräds av en gemensam EU-delegation med en gemensam röst i klimatförhandlingarna.

Inför konventionens partsmöten (COP, Conference of the Parties) fastställs EU:s förhandlingsmandat i form av slutsatser på Miljörådet (ENVI) respektive Rådet för ekonomiska och finansiella frågor (ECOFIN). Rådslutsatserna används även för att kommunicera EU:s övergripande budskap, prioriteringar och målsättningar till omvärlden.

Den 29:e partskonferensen (COP 29) inom klimatkonventionen (UNFCCC), det sjätte partsmötet för Parisavtalet och det 19:e partsmötet inom Kyotoprotokollet äger rum i Baku, Azerbajdzjan i november 2024. Den

centrala förhandlingsfrågan på COP29 blir det nya gemensamma och kvantifierade klimatfinansieringsmålet (NCQG, New Collective Quantified Goal) som ska utökas från det nuvarande målet om 100 miljarder USD per år. Det inkommande COP-ordförandeskapet lägger också stor vikt vid att kunna slutföra förhandlingarna om regelverket handeln med utsläppsrätter inom ramen för Parisavtalets artikel 6. Sverige och EU kommer vidare att lägga stor vikt vid att COP29 utgör en plattform för att visa på framsteg i arbetet med utsläppsminskningar, inte minst i de nya nationella klimatplaner som alla länder ska presentera inför COP30.

Sverige har i förhandlingarna om rådslutsatserna bland annat fått gehör för ett mer välkomnande språk gällande klimatomställningens möjligheter såsom jobb och tillväxt, ett skarpare språk gällande utsläppsminskningar (både inom förhandlingarna och i det globala klimatarbetet), samt vikten av koldioxidprissättning.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen kan ställa sig bakom rådslutsatserna som generellt reflekterar svenska ståndpunkter, men bör insistera på att rådslutsatserna blir koncisa och kärnfulla, där budskap framgår med tydlighet.

Regeringen anser att det globala klimatarbetet bör präglas av en hög ambition och en ansats med utgångspunkt i brådskan och möjligheter, brådskan baserat på vetenskapen och möjligheter utifrån vad den gröna omställningen innebär för konkurrenskraft och tillväxt. Takten i den globala klimatomställningen måste öka och alla länder måste nå netto noll, speciellt de stora utsläpparna i G20. Det nya klimatfinansieringsmålet ska vara ambitiöst och realistiskt.

Regeringen anser att kärnkraft bör lyftas som en av de tekniker med låga utsläpp som behöver accelereras för att uppnå utsläppsminskningar i linje med 1,5 graders global uppvärmning. EU är redan en stor givare av klimatbistånd och det är därför viktigt att EU strävar efter att fler ska bidra till finansieringen för fonden för skador och förluster. Regeringen välkomnar rådslutsatsernas fokus på både offentligt och privat kapital. Utgiftsdrivande åtgärder på EU-budgeten behöver finansieras genom omprioriteringar i EU:s budget.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning miljö och jordbruksutskottet 1 oktober.

4. Rådslutsatser inför den 16:e partskonferensen (COP 16) för FN:s konvention om biologisk mångfald (Cali, Colombia den 21 oktober till 1 november 2024)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslut om rådsslutsatser

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll:

Partsmötena med FN:s konvention om biologisk mångfald och dess två protokoll Cartagenaprotokollet och Nagoyaprotokollet äger rum i Cali Colombia 21 oktober – 1 november 2024. Detta är det första partsmötet efter det historiska partsmötet 2022 då Kunming- Montreal - ramverket om biologisk mångfald beslutades. Både EU:s medlemsstater och EU är parter till FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD). EU företräds med en gemensam röst i förhandlingarna.

Ungern har tagit fram ett förslag till rådsslutsatser som ska fungera som ett politiskt förhandlingsmandat vid de förhandlingar som ska äga rum vid partsmöten med CBD-konventionen och dess protokoll samt ska ge förhandlingarna politisk vägledning i de stora förhandlingsfrågorna. Rådsslutsatserna används även för att kommunicera EU:s övergripande budskap, prioriteringar och målsättningar till omvärlden.

Rådsslutsatserna är uppdelade i en inledande del som visar på vikten av att agera mot den globala krisen för biologisk mångfald och att också ta vara på de synergier som finns mellan genomförandet av de olika Riokonventionerna. Därefter kommer del 1 som fokuserar på stora förhandlingsfrågor inom konventionens partsmöte. Det handlar t.ex. om att ta fram en ny uppföljningsmekanism för målen, arbete med resurser och kapacitetuppföljning och beslut om utformningen av en fördelningsmekanism avseende nyttan vid användandet av digitala gensekvenser (DSI) om genetiska resurser. Det handlar också om det kommande beslutet att ta fram ett nytt arbetsprogram för urfolk och lokala samhällens bidrag till biologisk mångfald samt en handlingsplan om

biologisk mångfald och hälsa. Del 2 i rådsslutsatserna handlar om Cartagena-protokollet om biosäkerhet och slutligen del 3 om Nagoyaprotokollet om nyttodelning av genetiska resurser.

Förhandlingar har pågått i rådet under ungerskt ordförandeskap juli-oktober.

De frågor som särskilt har diskuterats handlar om hur specifika EU:s positioner ska vara, där Sverige bland annat har verkat för att förhandlingspositionerna ska vara övergripande och ge viss flexibilitet inför förhandlingarna.

Förslag till svensk ståndpunkt: Sverige välkomnar i huvudsak ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser som nu slutförhandlas inför rådsmötet. Förslaget kommer att diskuteras på COREPER den 2 oktober. Då är förhoppningen att de sista frågetecknen kan lösas ut så att enighet kan uppnås på miljørådet.

Regeringens bedömning är preliminärt att utkastet till rådsslutsatser ger tillräckliga politiska styrsignaler för att vägleda EU:s förhandlare vid CBD:s partsmöte i de centrala förhandlingsfrågorna utan att vara för styrande i detaljfrågor. Rådsslutsatserna visar också på EU:s ambition att säkerställa att de beslut kan fattas som behövs för att Kunming – Montreal-ramverket kan genomföras.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning miljö och jordbruksutskottet 1 oktober.

Faktapromemoria: -

5. Åsiktsutbyte om förberedelserna inför INC-5

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: åsiktsutbyte

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Det femte och sista förhandlingsmötet i processen med att ta fram ett globalt bindande avtal om plastföroreningar, inklusive i den marina miljön, ska hållas i Busan i Sydkorea i slutet av november. Från det fjärde partsmötet som hölls i Ottawa i maj 2024 finns ett reviderat utkast

på konventionstext innehållande alla inkomna textförslag. Avsikten var att den texten skulle utgöra grunden för förhandlingarna vid det femte och sista förhandlingsmötet. Mötets ordförande har efter konsultationer valt att ta fram ett mer avskalat underlag som ska utgöra en grund för förhandlingarna och underlätta att komma till ett avslut vid årets förhandlingar.

Förslag till svensk ståndpunkt: De globala förhandlingarna om ett legalt bindande instrument för plast är ett unikt tillfälle att minska mängden plastföroreningar genom minskad produktion, ökad återvinning och hållbar avfallshantering.

Vid det sista förhandlingsmötet i Busan i Sydkorea i november behöver Sverige och EU ha en fortsatt hög ambition att fatta beslut om ett bindande avtal som omfattar plastens hela livscykel.

Förhandlingarna befinner sig i ett svårt läge och EU kan tillsammans med andra länder bli tvungna att hitta kompromisser för att få ett avtal på plats. Några prioriteringar ser Regeringen som centrala att hålla fast vid:

- att hela livscykeln av plast och mikroplast omfattas då kopplingen mellan produktionsnivåer och föroreningar är stark och tydlig,
- att avtalet innehåller bestämmelser som leder till säkrare plastprodukter som kan återvinnas säkert,
- att nedskräpning i haven minskar samt att mekanismer som ska stödja avtalets genomförande också omfattar näringslivets deltagande.

Plastföroreningar är en gränsöverskridande utmaning som kräver globala lösningar. Att minimera plastföroreningar och skapa mer cirkulära flöden är viktigt för både klimatet och miljön. Tillverkning och handel av plast sker också på en global marknad och företag efterfrågar globala regler för att uppnå rättvisa och likvärdiga spelregler. Regeringen verkar för en öppen position kopplat till utformning av finansieringen då vi behöver veta mer vad det framtida avtalet kommer innehålla innan vi kan bestämma finansiell mekanism. Det är dock viktigt för Sverige att alternativet om GEF som finansiell mekanism kvarstår. Sverige kan inte acceptera skrivningar som innebär krav på att införa något som kan betraktas som en skatt enligt svensk rätt. Näringslivets involvering är en prioritering och det är viktigt att principen om förorenaren betalar inkluderas i avtalet och att producentansvar är ett viktigt verktyg för det.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Faktapromemoria:

6. Åsiktsutbyte om genomförandet av kemikaliestrategin

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Åsiktsutbyte

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Ungerska ordförandeskapet har aviserat en diskussionspunkt om genomförandet av EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet på miljørådet 14 oktober. Inget underlag eller diskussionsfrågor har ännu skickats ut.

EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet, som är en del av den europeiska gröna given, syftar till att stärka kemikalielagstiftningen i EU för att ta itu med allvarliga miljö- och hälsoproblem. De skadligaste kemikalierna och onödig användning av farliga kemikalier ska snabbare och mer systematiskt fasas ut och möjliggöra giftfria kretslopp av material i en cirkulär ekonomi. Samtidigt vill EU att strategin ska främja innovation, gynna företag som ligger i framkant när det gäller att ställa om till säkra och hållbara kemikalier och stärka den europeiska industrins globala konkurrenskraft. Övergången till kemikalier som bygger på säker och hållbar design är en möjlighet för EU:s kemiska industri att återfå konkurrenskraft och skapa hållbara lösningar. Totalt innehåller EU:s kemikaliestrategi omkring 80 åtgärder.

Kommissionen har genomfört eller lagt fram förslag kring många av de åtgärder som aviserats i strategin. Den mest centrala åtgärden återstår dock, dvs revideringen av kemikalieförordningen Reach. Revideringar av t.ex regelverken för kosmetika, elektronik och material i kontakt med livsmedel har inte heller lagts fram.

Rådet antog rådslutsatser om kemikaliestrategin i mars 2021 där de bl.a uppmanade kommissionen att genomföra strategin i sin helhet och utan onödiga dröjsmål.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar de många åtaganden i kemikaliestrategin som har genomförts, men är samtidigt angelägna om att också genomföra de som återstår, inte minst revideringen av kemikalieförordningen Reach.

En revidering av Reach-förordningen bör göras i linje med kemikaliestrategin och leda till förenkling, effektivisering och stärkt konkurrenskraft samtidigt som skyddet för hälsa och miljö stärks.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: Kommissionen förväntas lägga fram förslag om revidering av Reach och om de andra åtgärder som aviserats i kemikaliestrategin, men det är oklart när detta kommer att ske.

Faktapromemoria: Kemikaliestrategi för en giftfri miljö 2021/21:FPM36

7. Övriga frågor

a) Information från Ordförandeskapet från senaste internationella möten

- 69:e mötet för den internationella valkommissionen (IWC69) (Lima, Peru, 23–27 september 2024)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från kommissionen